

JAK POSŁUGIWAĆ SIĘ PIŁĄ TARCZOWĄ ?

(Dokończenie)

V. Wskazówki ogólne

Przed rozpoczęciem pracy musimy wykonać następujące czynności:

1. Sprawdzić, czy zamocowana na wale wrzeczona tarcza nadaje się do tego rodzaju cięcia, które mamy wykonać.

2. Sprawdzić ustawienie klina rozszczepiającego.

3. Nastawić prowadnicę i przygotować przesuwadło względnie inne urządzenie potrzebne przy danym cięciu.

4. Ustawić odpowiednio kaptur ochronny nad piłą.

5. Usunąć ze stołu roboczego zbędne przedmioty.

6. Sprawdzić, czy skrzynka trocinowa nie jest przepelniona i ewentualnie oczyścić ją z trocin.

7. Uregulować ilość obrotów wrzeczona i sprawdzić napięcie pasa ciągnącego.

8. Sprawdzić, czy łożyska są należycie naoliwione.

9. Podnieść płytę stołu, włączyć silnik i sprawdzić słuchowo, czy obrabiarka pracuje prawidłowo, i następnie opuścić ją.

10. W czasie biegu tarczy — nie wolno wykonywać żadnych poprawek, usuwać trocin itp.

11. W czasie pracy nie wolno rozmawiać ani palić papierosów.

plyty na elementy mniejsze jednakowej szerokości.

Aby móc przecinać większe kawałki drewna wzdłuż narysowanych linii, trzeba zdjąć prowadnicę, podnieść stół roboczy tak wysoko, aby tylko zęby piły wystawały ponad grubość materiału i po uruchomieniu obrabiarki, trzymając oburącz deskę lub płytę przesunąć ją równomiernym ruchem poza tarczę piły. Lewą ręką — wysuniętą nieco do przodu — przyciskamy lekko materiał do stołu, a prawą popychamy go do przodu.

Przy przeryzaniu materiału na elementy mniejsze jednakowej szerokości — ustawiamy stół na normalną wysokość, zakładamy prowadnicę, ustalamy odstęp między nią i tarczą piły wg wymaganego wymiaru, dokręcamy śruby zaciskowe prowadnicy i uruchamiamy obrabiarkę.

Po jej uruchomieniu podsuwamy materiał do piły, przyciskając go lewą ręką do prowadnicy, a prawą popychamy naprzód.

W końcowej fazie przeryzania, aż do przesunięcia materiału poza zęby tnące piły, posługujemy się przesuwadłem, które trzymamy w prawej ręce, a lewą odbieramy odcięte elementy (fot. 2).

Fot. 1

VI. Przerzynanie drewna wzdłuż i w poprzek słoju

A. Przerzynanie wzdłuż słoju

Przerzynanie drewna piłą tarczową może się odbywać w dwojaki sposób: albo przy rysie, albo przy prowadnicy.

W pierwszym wypadku przeryzamy całe deski lub większe płyty, w drugim — tnjemy te deski lub

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

B. Przerzynanie w poprzek stojów

1. Przy przerzynaniu materiału w poprzek stojów ustawiamy prowadnicę w odpowiedniej odległości od tarczy piły, chwytamy materiał lewą ręką, dociskamy go lekko do prowadnicy, a prawą za pomocą przesuwadła szerokości 180—200 mm popychamy go do piły i przerzynamy (fot. 3). Przy przesuwaniu materiału ruchy obu rąk powinny być ściśle skoordynowane i pewne.

2. Przy przerzynaniu większych kawałków drewna zdejmujemy prowadnicę, bierzemy popychacz poprzeczny, przybijamy do niego listwę oporową w potrzebnej od piły odległości i — po uruchomieniu obrabiarki — podsuwamy materiał do piły przytrzymując go oburącz popychaczem (fot. 4).

3. Przerzynanie materiału pod kątem wykonujemy przy prowadnicy ustawionej w odpowiedniej odległości od tarczy piły, podsuwając materiał do piły za pomocą przesuwadła, którego drzewce powinno być ścięte pod potrzebnym nam kątem (fot. 5).

W ten sposób możemy wyrzynać trójkąty, trapezy, złącza do ram itp.

4. Wyrzynania klinów dokonujemy również za pomocą przesuwadła. W jego drzewcu powinno być wycięcie o potrzebnym nam kształcie klina. Materiał trzymamy lewą ręką, dociskając go do przesuwadła, a prawą podsuwamy go do piły wzdłuż prowadnicy (fot. 6).

5. Chcąc wykonywać w materiale nacięcia ukośne do powierzchni materiału, trzeba przymocować do stołu podkładki zestrugane pod odpowiednim kątem (45° , 60° , 75°) i podsuwać materiał do piły za pomocą popychacza. W ten sposób możemy uzyskiwać listwy o przekroju trapezowym, trójkątnym i równoległobocznym (fot. 7) oraz wykonywać tylko same nacięcia.

VII. Cięcia zamknięte

Wykonywanie na pile tarczowej cięć zamkniętych jest czynnością nieco trudniejszą od przerzynania materiału wzdłuż lub w poprzek stojów, gdyż wymaga od amatora-

technika dobrego opanowania obrabiarki oraz sposobów trzymania i podawania materiału do piły.

1. Wykonywanie wrębów (fot. 8)

Wręby wykonujemy za pomocą dwóch cięć zakrytych. W tym celu nastawiamy prowadnicę na potrzebny odstęp od tarczy piły, podnosimy stół roboczy do takiej wysokości, aby otrzymać wymaganą głębokość rzazu, mocujemy ściskami grzebień i uruchamiamy silnik. Materiał przesuwamy powoli za pomocą popychacza, dociskając go mocno do stołu i do prowadnicy. Następne cięcie wymaga ponownego ustawienia prowadnicy, gdyż materiał musimy obrócić o 90° . Wycinanie wrębów za pomocą piły tarczowej, ze względu na konieczność częstego przestawiania prowadnicy, najlepiej oplaca się przy wykonywaniu większej ich ilości.

W podobny sposób wykonujemy wycięcia na nakładkę półkrzyżową na wypust, na zasuw itp.

2. Wykonywanie wpustów (fot. 9)

Dla wykonania wpustu ustawiamy prowadnicę w odpowiedniej odległości od piły, regulujemy głębokość rzazu, zakładamy do przesuwadła drzewce grubsze niż głębokość rzazu, mocujemy grzebień, ewentualnie dociskamy materiał klokiem trzymanym w lewej ręce, i podajemy obrabiane części do piły, popychając je przesuwadłem wzdłuż prowadnicy.

Jeśli wpust ma być szerszy niż rżaz tarczy, to cięcie wykonujemy powtórnie, zakładając odpowiednią wkładkę albo mocując na wale 2 lub 3 tarcze razem.

3. Wykonywanie wypustów (fot. 10)

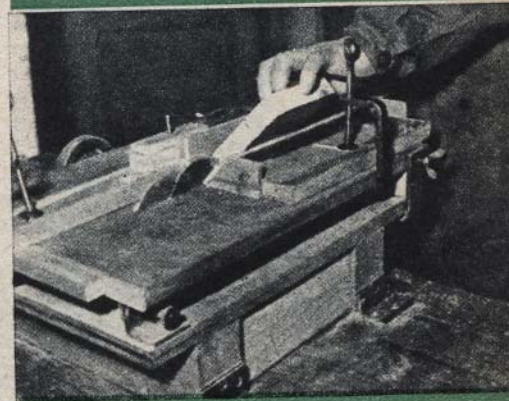
Wypusty możemy wykonać tak jak wręby — nacinając obrabianą część z obu stron, albo jak wpusty — przesuwając prowadnicę bliżej do tarczy i obrabiając materiał dwustronnie.

4. Wyrzynanie czopów (fot. 11)

Do wyrzynania czopów ustawiamy prowadnicę w odpowiedniej odległości od piły, regulujemy głębokość rzazu, ustawiamy obrabiany element pionowo przy prowadnicy, dociskamy go do prowadnicy klokiem trzymanym w lewej ręce i równo-

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7

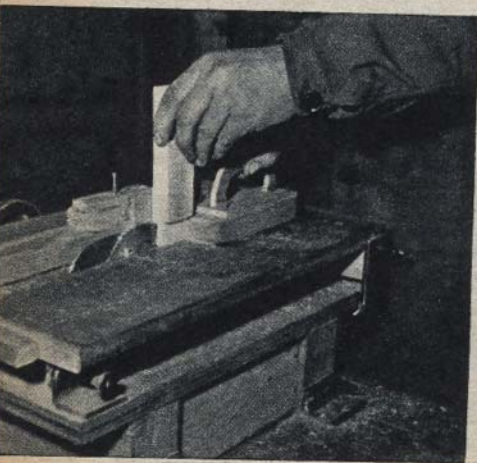

Fot. 8

Fot. 9
Fot. 10

częściej przesuwamy do piły za pomocą przesuwadła o drzewcu grubszym od głębokości rzazu.

VIII. Szybkość posuwu materiału

Szybkość, z jaką przeryszamy materiał piłą tarczową, uzależniona jest od szybkości obwodowej tarczy, która jest tym większa, im większa jest średnica tarczy i ilość obrotów wrzeczona.

Nowoczesne obrabiarki pracują przy szybkości obwodowej dochodzącej do 80 m/sek. (przy przeryszaniu drewna wzdłuż słoików) i 65 m/sek. (przy przeryszaniu drewna w poprzek słoików), co umożliwia osiągnięcie szybkości posuwu do 75 m/min., a tym samym zapewnia dużą wydajność obrabiarki.

IX. Konserwacja piły

Konserwacja piły tarczowej jest zasadniczo dość prosta, ale wymaga systematycznego i dokładnego postępowania. Należy więc po skończeniu pracy oczyścić dokładnie miękką szczotką z trocin i pyłu wszystkie części, drewniane i metalowe piły. Części drewniane podlegające tarcu należy lekko posmarować olejem lnianym. Części metalowe i łożyska co kilka dni smarujemy oliwą maszynową. Piły tarczowe powinny być dokładnie oczyszczone z resztek żywicy i przemyte czystą naftą, po czym wytarte do sucha czystą szmatą lnianą i lekko nawazelinowane. Powinny być również często ostrzone ręcznie lub na specjalnych ostrzałkach. Pas ciągiły powinien być również utrzymany w czystości.

Podane sposoby cięcia drewna nie wyczerpują wszystkich możliwych czynności, jakie możemy wykonać za pomocą piły tarczowej. Nabywane z czasem doświadczenie i wprawa oraz pomysłowość umożliwią nam znalezienie wielu nowych metod pracy i zastosowanie ich do obróbki drewna.

Dużą przy tym pomocą mogą okazać się fachowe czasopisma i książki, których parę tytułów podajemy: T. Dybowski i L. Nartowicz — *Stolarstwo galanterii drzewnej*, Z. Ożerski — *Produkcja zabawek drewnianych*, W. Lenkiewicz — *Poradnik stolarza*, W. Gajewski — *Modelarstwo lotnicze*. Wydawnictwo BHP — Piła tarczowa.

Lubomir Packiewicz